

Plenum

Torsdag 17.1.2019 kl. 15.59—18.39

2.6. Muntlig fråga om nya finansieringsmodeller för högskolorna (Outi Alanko-Kahiluoto gröna)

Muntligt spörsmål MFT 231/2018 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Mauri Pekkarinen: Nästa fråga, ledamot Alanko-Kahiluoto.

Debatt

16.46 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa puhemies! Tänään julkistettiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen uudet rahoitusmallit. Niistä näkee, että ministeriön ohjausvalta vahvistuu ja tulosohtaus kiristyy entisestään.

Korkeakoulujen rahoitus Suomessa on kansainvälisesti verraten poikkeuksellinen, sillä erittäin suuri enemmistö saadusta rahoituksesta perustuu kilpailuun ja tulosohtaukseen. Korkeakoulut kilpailevat keskenään vuosi vuodelta vähenevistä resursseista. Korkeakoulujen henkilökunta ja opiskelijat ovat väsyneitä tähän lyhytjänteisyyteen ja epävarmuuteen, eivätkä nämä uudet mallit tuo parannusta. Siksi kysynkin ministeri Grahn-Laasonelta: miksi rahoitusmalleissa vahvistettiin ministeriön ohjausta ja kiristettiin tulosohtausta entisestään?

16.47 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään tosiaan vahvistettiin tulevalle sopimuskaudelle yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli. Sen valmistelu on tehty poikkeuksellisesti poikkeuksellisen laajassa kokoonpanossa, eli korkeakoulut, opiskelijat ja henkilöstö ja keskeiset sidosryhmät ovat olleet valmistelussa mukana, ja tämä valtioneuvoston päätös perustuu heidän lähes yksimieliseen esitykseensä. Henkilöstöjärjestöillä oli omia huomioita tähän, joita olemme myöskin työstäneet eteenpäin. Ne liittyvät erityisesti henkilöstön hyvinvointikysymyksiin ja vakauteen korkeakoulujen rahoituksessa ja henkilöstötutkijoiden, korkeakouluhenkilöstön työskentelyedellytyksissä, ja tähän liittyen on vielä tulossa työryhmätyötä tämän hallituskauden aikana.

Mutta mikä tässä korkeakoulurahoitusmallissa oli olennaista, on se, että tavoitteena on koulutustason nostaminen, jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien lisääminen ja korkeakoulutuksen [Puhemies koputtaa] ja tutkimuksen vahva laatu Suomessa.

16.48 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Elämme keskellä työn murrosta. Jopa satojatuhansia ihmisiä täytyy kouluttaa uudestaan, täydennyskoulutuksesta puhumattakaan. Myös yksi opetusministerin johtaman korkeakouluvisio-työryhmän kantavista teemoista on ollut jatkuva oppiminen, kuten ministeri juuri totesi.

Punkt i protokollet PR 143/2018 rd

Kuitenkin tänään julkistetuissa malleissa korkeakouluja rangaistaan siitä, että niiden opiskelijat suorittavat toisen samanarvoisen tutkinnon. Korkeakoulut saavat puolet vähemmän rahaa toisen tutkinnon tekävästä opiskelijasta, eli korkeakouluihin ei enää kannata ottaa alanvaihtajia. Kysynkin ministeri Grahn-Laasonelta: miksi toisen tutkinnon rahoituskertomesta tehtiin rankaisun elementti, vaikka se selvästi on jatkuvan oppimisen tavoitteen vastainen?

16.49 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa tämä uusi esitys merkittävältä osin vahvistaa jatkuvan oppimisen roolia ja rahoitusta korkeakouluissa. Yliopistojen osalta jopa kaksinkertaistaa jatkuvan oppimisen rahoituskertoimen tässä uudessa mallissa. Ja kun viittasitte puheenvuorossanne näihin ker-toimiin, niin pyydän tarkistamaan sen tänään hyväksytyn mallin. Nimittäin siinä tätä ker-rointa on lausuntopalautteen osalta korjattu ylöspäin, ja sitä kautta tilannetta lausuntopa-lautteen muodossa on sitten päästy — myöskin näitä huolia, mitä tähän liittyi — kuule-maan.

Jatkuva oppiminen on meillä vahva tema valmistelussa, tulevaa hallituskauttakin aja-tellen. Yhä useampi meistä, ja itse asiassa ihan jokainen, tarvitsee mahdollisuuksia uuden oppimiseen läpi työuran, ja sitä kohti mennään. On tehty myös lainsäädäntöä ihan viime ai-koina. Jatkovasta oppimisesta on tullut korkeakoulujen uusi tehtävä. Se on kirjattu lainsää-däntöön, ja siihen on luotu edellytyksiä, avattu mahdollisuuksia, ja siihen on lisätty yli sa-dalla miljoonalla [Puhemies koputtaa] eurolla myöskin rahoitusta.

Frågan slutbehandlad.